

EKOLESNER
ul. Piotrkowska 2
98-100 Łask
NIP: 997 000 56 81
Tel.: 605 597 889
e-mail: ekolesner@gmail.com

06.12.2024

**Ekspertyza ornitologiczna i chiropterologiczna
dotycząca budynków Zespołu Szkoły Podstawowej i Przedszkola
im. Jana Pawła II
Czechy 142, gmina Zduńska Wola**

Autorzy:
mgr Bartosz Lesner
mgr Emilia Lesner

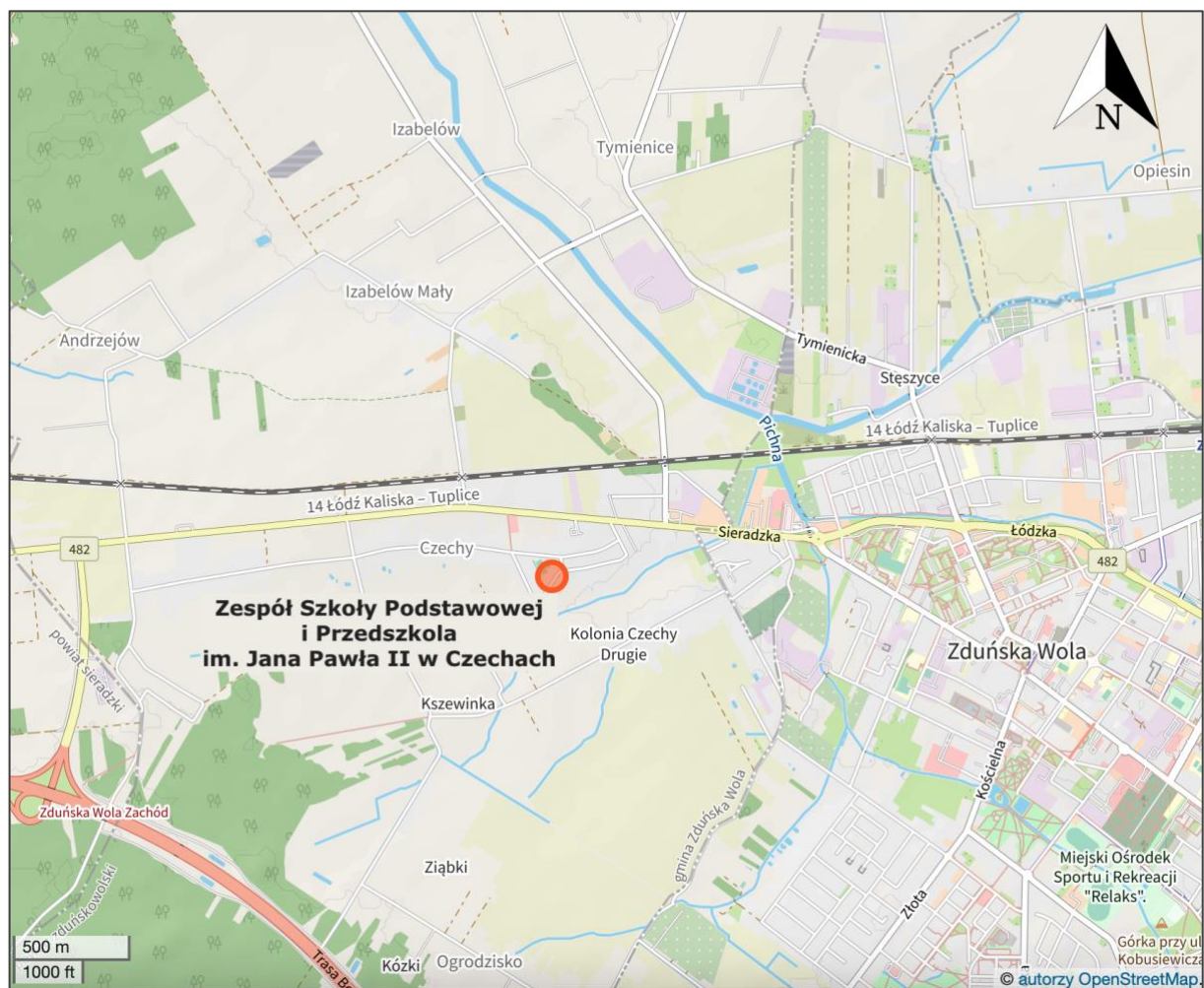
Dokument wydrukowano na papierze ekologicznym

Spis treści

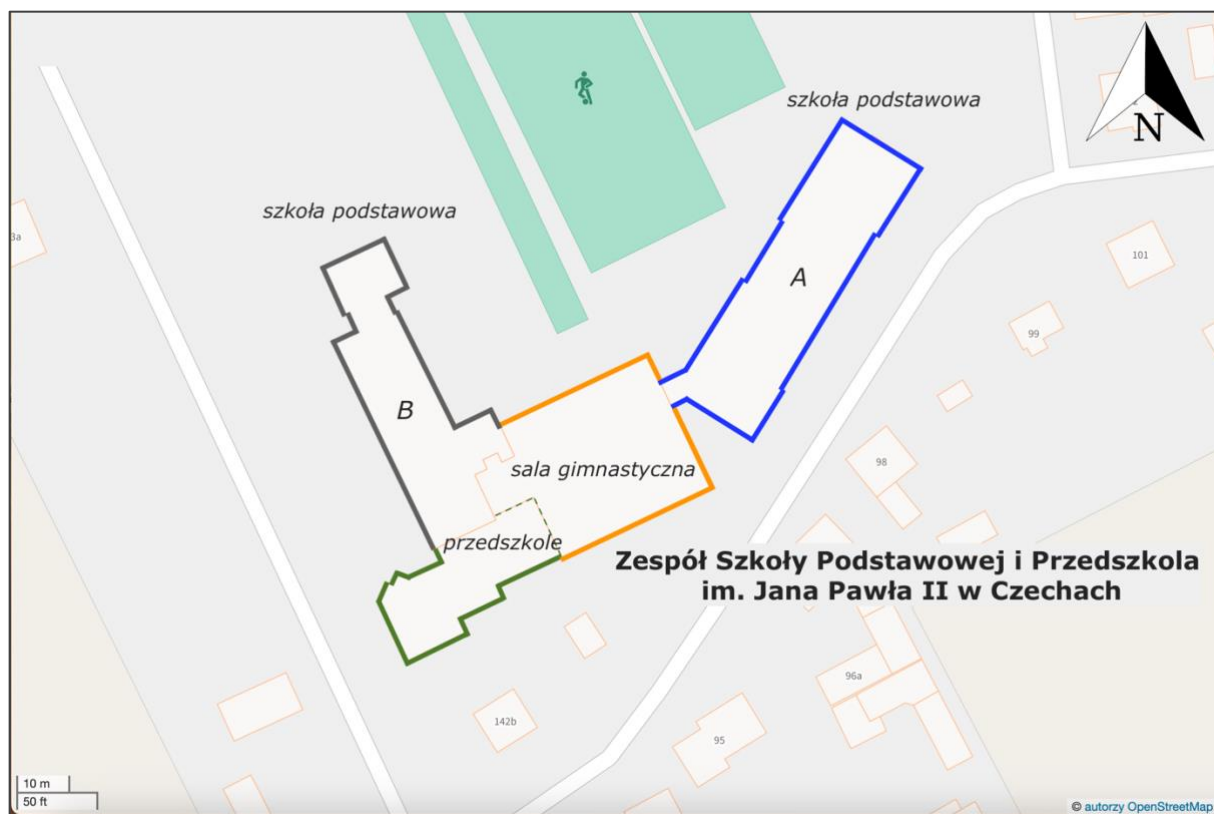
1. Wstęp	3
2. Ekspertyza ornitologiczna	5
2.1. Termin kontroli	5
2.2. Wyniki kontroli	5
2.3. Zalecenia.....	7
2.3.1. Termin prowadzenia prac	7
2.3.2. Działania kompensacyjne.....	8
3. Ekspertyza chiropterologiczna	9
3.1. Podstawa prawna.....	9
3.2. Termin kontroli	9
3.3. Wyniki kontroli i zalecenia	10
3.3.1. Zalecenia.....	10
4.1. Budnek A	11
4.2. Budnek B	14
4.3. Budzynek przedszkola	20
4.4. Sala gimnastyczna	21

1. Wstęp

Celem ekspertyzy ornitologicznej i chiropterologicznej jest inwentaryzacja miejsc rozrodu oraz wychowu młodych chronionych gatunków ptaków i nietoperzy. Na podstawie wyników inwentaryzacji zostanie określony tryb prowadzenia prac - terminów oraz działania kompensacyjne. Inwentaryzacją przyrodniczą objęto budynki Zespołu Szkoły Podstawowej i Przedszkola im. Jana Pawła II, Czechy 142, gmina Zduńska Wola.

Ryc. 1. Lokalizacja budynku Zespołu Szkoły Podstawowej i Przedszkola, Czechy. Mapa OpenStreetMap.

Ryc. 2. Lokalizacja budynku Zespołu Szkoły Podstawowej i Przedszkola, Czechy. Mapa OpenStreetMap.

2. Ekspertyza ornitologiczna

Celem ekspertyzy jest oszacowanie liczebności, składu gatunków lęgowych ptaków oraz miejsc gniazdowania. Na podstawie wyników wizji lokalnej zostały określone wytyczne, które pozwolą wykonać termomodernizację budynku w taki sposób, aby nie doprowadzić do zniszczenia siedliska lęgowych gatunków ptaków oraz ich śmierci lub utraty lęgów w czasie prac dociepleniowych. W ekspertyzie wykorzystane są obserwacje z podobnych typów budynków wykonywanych w sezonie lęgowym.

2.1. Termin kontroli

Dokładne oględziny budynku wykonano 4 grudnia 2024 roku przy dobrych warunkach pogodowych. Oględziny budynku wykonano po sezonie lęgowym ptaków. W czasie wizyty przeprowadzono rozmowę z Użytkownikami budynku.

Kontrole przeprowadzono przy pomocy lornetki o parametrach 10 × 42. Dokumentację fotograficzną sporządzono aparatami Canon Powershot SX70 HS (powiększenie × 65).

2.2. Wyniki kontroli

Przedmiotem ekspertyzy są budynki Zespołu Szkoły Podstawowej i Przedszkola, w Czechach. Szkoła otoczona jest zabudową mieszkaniową jednorodzinną oraz terenami zielonymi. W skład zespołu budynków Szkoły Podstawowej i Przedszkola wchodzi następujące budynki:

- budynek B „starej szkoły” z roku 1964;
- budynek A szkoły podstawowej z roku 2023;
- budynek sali gimnastycznej z 1999;
- budynek przedszkola z 2009.

Budynek „starej szkoły” - piętrowy, dach płaski. Budynek połączony z budynkiem przedszkola oraz sali gimnastycznej. Budynek docieplony, warstwa docieplenia w kilku miejscach uszkodzona przez ptaki. Na wysokości parteru brak jednej kratki wentylacyjnej. Pod parapetami, obróbkami blacharskimi brak widocznych ubytków, nie stwierdzono również szczelin – widocznych miejsc rozrodu ptaków.

Budynek szkoły podstawowej - budynek dwupiętrowy, dach dwuspadowy o niewielkim spadku. Budynek połączony łącznikiem z salą gimnastyczną. Budynek otynkowany, niedocieplony, część elewacji pokryta cegłą klinkierową. Stan elewacji dobry bez widocznych otworów, uszkodzeń. Kanały wentylacyjne kominów zasłonięte kratkami.

Budynek sali gimnastycznej - od strony boiska zaplecze socjalne, budynki parterowe. Budynek otynkowany, nieocieplony, stan elewacji dobry. Kanały wentylacyjne kominów zasłonięte kratkami.

Budynek przedszkola - parterowy, sąsiadujący z budynkiem starej szkoły i sali gimnastycznej. Stan elewacji dobry, brak ubytków, otworów, szczelin. Brak szczelin pod obróbkami blacharskimi dachu.

W elewacjach budynków stwierdzono siedliska rozrodu ptaków – uszkodzenia warstwy docieplenia, otwory wentylacyjne niezasłonięte kratkami, pozostałości gniazd na strychu.

Budynek B „starej szkoły” – uszkodzenia elewacji w ścianie szczytowej północnej, w elewacji od strony boiska oraz w elewacji od strony ulicy. Dwa gniazda także widoczne w otworze wentylacyjnym, w którym wyłamane są kratki na elewacji od strony boiska. Przy większości otworów w elewacjach widoczne ślady obecności ptaków, otwory o różnej średnicy. Uszkodzenia w warstwie docieplenia „wytwarzają” kawki *Corvus monedula*, jednak jako miejsca gniazdowania wykorzystują tylko niektóre otwory. Pozostałe otwory mogą wykorzystywać inne gatunki ptaków, jak mazurek *Passer montanus*, szpak *Sturnus vulgaris*.

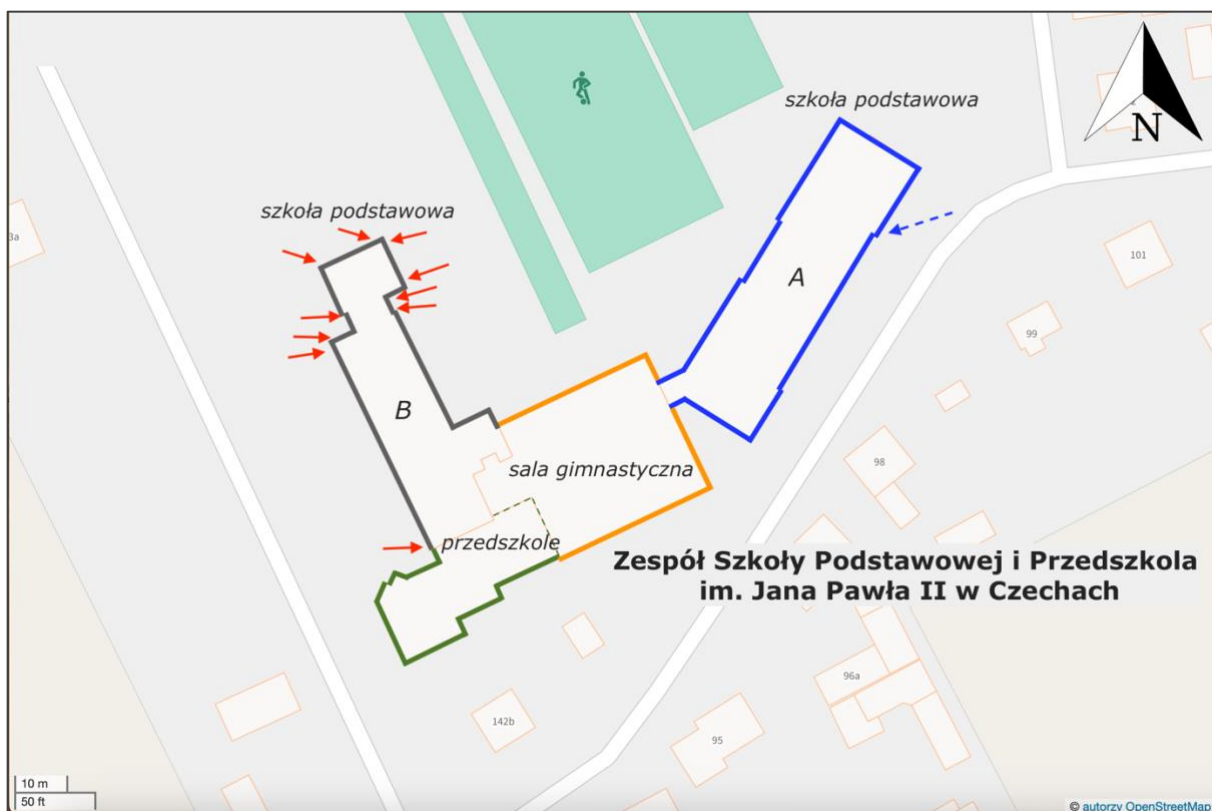
Budynek A szkoły podstawowej – pomimo braku widocznych szczelin pod stropem budynku, na strychu znaleziono pozostałości gniazda kopciuszka *Phoenicurus ochruros*.

Populacje gniazdujących ptaków na podstawie oględzin budynków, kontroli podobnych budynków w sezonie lęgowym określono na:

- mazurek *Passer montanus* 3 pary;
- kopciuszek *Phoenicurus ochruros* 1 para;
- szpak *Sturnus vulgaris* 2 pary;
- kawka *Corvus monedula* 3 pary.

Podsumowanie

W czasie kontroli stwierdzono w budynkach gniazdowanie ptaków, siedliska rozrodu ptaków na budynkach szkoły. W budynku B na wszystkich elewacjach znajdują się otwory w elewacji, niezasłonięte otwory wentylacyjne (20), na budynku A stwierdzono pozostałości gniazdo kopciuszka na strychu.

Ryc. 2. Lokalizacja miejsc gniazdowania ptaków w budynku Zespołu Szkoły Podstawowej i Przedszkola, Czechy. Niebieska strzałka – miejsce gniazdowania kopciuszka na strychu, czerwone strzałki - odkryte otwory wentylacyjne, ubytki w warstwie docieplenia. *OpenStreetMap*.

2.3. Zalecenia

Prace termomodernizacyjne budynków Zespołu Szkoły Podstawowej i Przedszkola, w Czechach **wymagają uzyskania decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi** zezwalającej na odstępstwa od ochrony gatunkowej dziko występujących gatunków ptaków.

2.3.1. Termin prowadzenia prac

- Prace na budynkach można prowadzić w sezonie lęgowym, jeżeli miejsca gniazdowania zostaną zasłonięte przed 15 marca (lub w późniejszym terminie po kontroli ornitologa wykonanej przed zasłonięciem z podnośnika). Należy zasłonić otwory w elewacjach, w warstwie docieplenia, otwory wentylacyjne stropodachu. Na wysokości gniazda kopciuszka na strychu należy znaleźć otwór wlotowy i uszczelnić/zasłonić.
- **Zasłonięcie miejsc gniazdowania ptaków można wykonać dopiero po uzyskaniu decyzji RDOŚ w Łodzi.**
- Ze względu na dużą kubaturę budynków, zły stan elewacji (warstwy docieplenia – liczne otwory) **prace w sezonie lęgowym należy prowadzić pod nadzorem ornitologa.** Nadzór

ornitologiczny musi monitorować wszystkie prace na budynku, kontrolować każdą elewację przed rozpoczęciem prac termomodernizacyjnych.

- Przed pracami należy skontrolować strych budynku.

W przypadku zauważenia w trakcie prac jakichkolwiek gniazd (w elewacji budynku, pod obróbkami blacharskimi) zajętych przez ptaki należy ograniczyć prace przy otworze gniazda oraz pozostawić możliwość wlatywania i wylatywania ptaków (na wysokości gniazda nie może się znajdować siatka zabezpieczająca). Prace można ukończyć po opuszczeniu gniazda przez młodociane ptaki. Należy niezwłocznie powiadomić ornitologa i z nim ustalić dalszy tryb prac oraz potrzebę uzyskania decyzji administracyjnych.

2.3.2. Działania kompensacyjne

Po zakończeniu prac siedliska rozrodu zostaną zasłonięte, należy zastosować działania kompensacyjne. Za zasłonięcie miejsc gniazdowania miejsc gniazdowania **należy powiesić:**

- 3 budki typu A dla mazurka - należy powiesić na budynkach lub na drzewach w pobliżu szkoły;
- 1 budkę dla półdziuplaków, dla kopciuszka - należy powiesić na budynku;
- 2 budki typu B dla szpaka – należy powiesić na drzewach w pobliżu szkoły;
- 3 budki dla kawki –należy powiesić na budynku szkoły lub na drzewach w pobliżu szkoły.

Sposób wykonania budek, jakość i ich wymiary muszą zostać zaakceptowane przez ornitologa. Budki należy powiesić pod nadzorem ornitologa. Miejsce powieszenia budki należy ustalić z ornitologiem.

3. Ekspertyza chiropterologiczna

Dla dużej grupy gatunków nietoperzy występujących w Polsce obiekty stworzone przez człowieka należą do ich najważniejszych schronień. Inwestycje polegające na remoncie elewacji, dachu czy dociepleniu budynku mogą powodować czasowe bądź długotrwałe zagrożenie dla nietoperzy. Dotyczyć to może w szczególności gatunków synantropijnych, wykorzystujących budynki zarówno jako kryjówki letnie jak i miejsca zimowej hibernacji. W dwudziestym wieku liczebność nietoperzy uległa drastycznemu zmniejszeniu. Obecnie jednym z głównych zagrożeń jest ograniczenie liczby dostępnych schronień. Wszystkie nietoperze są w Polsce objęte ochroną gatunkową, a także podlegają ochronie na podstawie konwencji i porozumień międzynarodowych oraz prawa Unii Europejskiej.

3.1. Podstawa prawna

Zgodnie z polskim prawem nieuzasadnione i niehumanitarne zabijanie zwierząt jest zabronione. W przypadku remontów, w tym ocieplania budynków często mamy do czynienia z zamurowywaniem żywych nietoperzy w schronieniach lub wyrzucaniem z nich młodych, nielotnych osobników. Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (z późniejszymi zmianami) przy prowadzeniu prac remontowych obowiązują zakazy: zabijania, niszczenia postaci młodocianych, niszczenia siedlisk, umyślnego płoszenia i niepokojenia oraz przemieszczania z miejsc regularnego przebywania w inne miejsce. Inwestor (podmiot korzystający ze środowiska) jest zobowiązany do zapobieżenia wystąpieniu szkody w środowisku (w tym w gatunkach chronionych), jak również ponosi wszelkie koszty jej usuwania czy minimalizacji. Przed przystąpieniem do szczegółowego planowania prac związanych z docieplaniem budynku konieczne jest przeprowadzenie rozpoznania budynków przez wykwalifikowanego chiropterologa.

3.2. Termin kontroli

Dokładne oględziny budynku wykonano 4 grudnia 2024 roku przy dobrych warunkach pogodowych. W otoczeniu badanego obiektu poszukiwano śladów bytowania czy aktywności nietoperzy takich, jak: odchody, osobniki martwe itp.

3.3. Wyniki kontroli i zalecenia

W czasie kontroli skontrolowano:

- Przestrzeń dookoła budynków - nie znaleziono śladów obecności nietoperzy: odchodów, zabrudzeń.
- W budynkach piwnice znajdują się tylko pod budynkiem B – pod „starą szkołą” piwnice szczelne, ogrzewane i użytkowane – brak miejsc optymalnych dla występowania, hibernacji nietoperzy.
- W budynkach strych znajduje się tylko w budynku A – szkoła podstawowa, strych bardzo szczelny (pomimo jednego gniazda kopciuszka, który dostaje się do środka), w dobrym stanie technicznym – na strychu brak jakichkolwiek śladów obecności nietoperzy.

3.3.1. Zalecenia

Prace termomodernizacyjne budynku budynki Zespołu Szkoły Podstawowej i Przedszkola w Czechach 142, w gminie Zduńska Wola można prowadzić bez ograniczeń w terminach prac. **Prace nie wymagają uzyskania decyzji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Łodzi** na odstępstwa od ochrony gatunkowej dziko występujących gatunków.

W przypadku zauważenia w trakcie prac jakichkolwiek nietoperzy należy niezwłocznie powiadomić nadzór przyrodniczy i ustalić z nim dalszy tryb prac oraz ewentualną potrzebę uzyskania decyzji administracyjnych.

4. Dokumentacja fotograficzna

4.1. Budnek A

Fot. 1. Ściana szczytowa wschodnia budynku A. Fot. B. Lesner

Fot. 2. Elewacja budynku od strony ulicy. Fot. B. Lesner

Fot. 3. Elewacja budynku od strony boiska. Fot. B. Lesner

Fot. 4. Gniazdo kopciuszka na strychu budynku. Fot. B. Lesner

Fot. 5. Widok na strych budynku. Fot. B. Lesner

Fot. 6. Ściana szczytowa od strony sali gimnastycznej. Fot. B. Lesner

4.2. Budnek B

Fot. 7. Elewacja budynku od strony boiska. Fot. B. Lesner

Fot. 8. Elewacja budynku od strony boiska – otwór wentylacyjny z częściowo wyrwaną kratką i śladami gniazdowania ptaków. Fot. B. Lesner

Fot. 9. Elewacja budynku od strony boiska – otwór wentylacyjny z wyrwaną kratką. Fot. B. Lesner

Fot. 10. Elewacja od strony boiska i ściana szczytowa - zaznaczano otwory w elewacji, miejsca gniazdowania ptaków. Fot. B. Lesner

Fot. 11. Elewacja od strony boiska - otwory w elewacji, miejsca gniazdowania ptaków. Fot. B. Lesner

Fot. 12. Ściana szczytowa północna - zaznaczano otwory w elewacji, miejsca gniazdowania ptaków. Fot. B. Lesner

Fot. 13. Elewacja od strony ulicy - zaznaczano otwory w elewacji, miejsca gniazdowania ptaków.
Fot. B. Lesner

Fot. 14. Elewacja od strony ulicy - otwory w elewacji ze śladami siadania ptaków. *Fot. B. Lesner*

Fot. 15. Elewacja od strony ulicy, otwory w elewacji w jednym z otworów widoczny św. Mikołaj.
Fot. B. Lesner

Fot. 16. Elewacja od strony ulicy - zaznaczano otwory w elewacji, miejsca gniazdowania ptaków koło przedszkola. Fot. B. Lesner

Fot. 17. Elewacja od strony ulicy - zaznaczano otwory w elewacji miejsca gniazdowania ptaków koło przedszkola. Fot. B. Lesner

Fot. 18. Piwnica budynku, ogrzewana, szczelna – brak siedlisk hibernacji nietoperzy. Fot. B. Lesner

4.3. Budynek przedszkola

Fot. 19. Budynek przedszkola – wejścia do budynku. Fot. B. Lesner

Fot. 20. Budynek przedszkola – wejścia do budynku. Fot. B. Lesner

Fot. 21. Budynek przedszkola – elewacja od strony aali gimnastycznej. Fot. B. Lesner

4.4. Sala gimnastyczna

Fot. 22. Elewacja sali gimnastycznej od strony przedszkola. Fot. B. Lesner

Fot. 23. Sala gimnastyczna od strony boiska – zasłonięte otwory wentylacyjne. Fot. B. Lesner

Fot. 24. Sala gimnastyczna od strony boiska. Fot. B. Lesner